

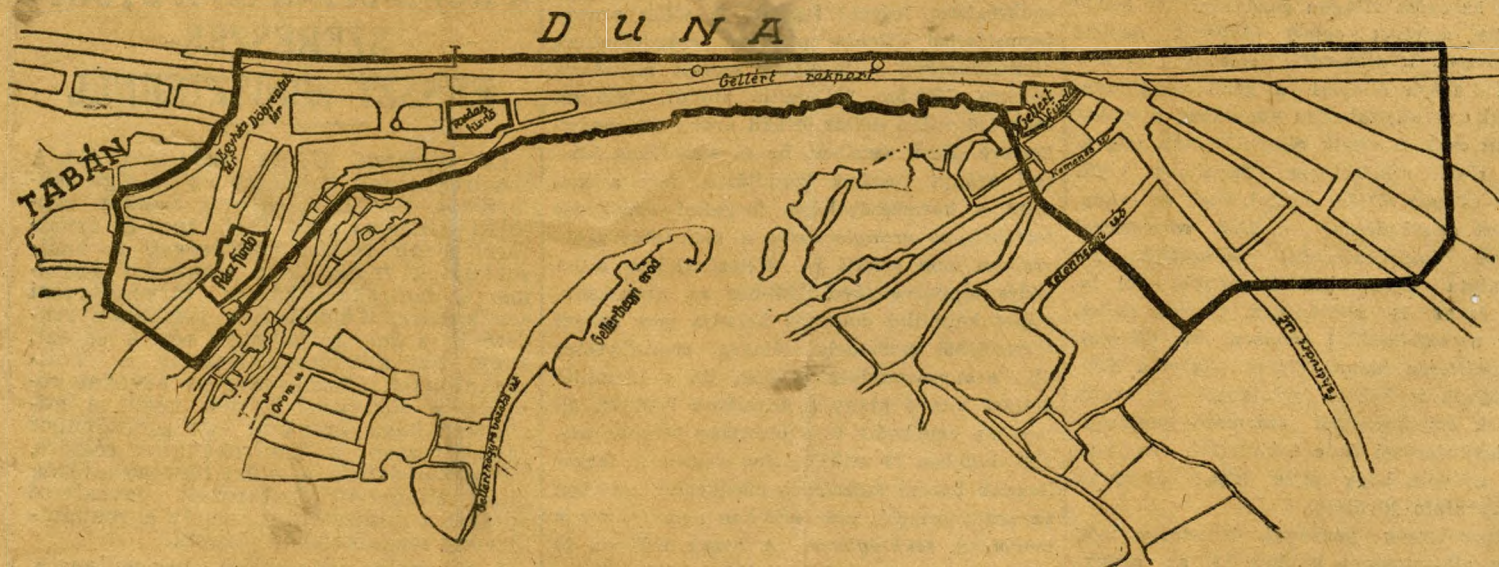
16 A gellérthegyi forrásövezet a főváros gazdagodásának fellegvára

Nem felépíteni, hanem parkozni kell a Tabánt — Mache professzor megállapításai nyomán a Rácfürdő rádiumtartalmáról kell kifejlődni a gyógyfürdővárosnak

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Mache Henrik bécsi professzornak a minap tartott előadása, amelyet a szent gellérthegyi forrásmedencéről tartott s amelyben különösképen kiemelte, hogy a Rácfürdő hőforrásai, a Nagyforrás és a Mátyás-forrás nemcsak rádiumemanációt tartalmaznak, hanem magát az anyanyagokat, a rádiumot és thoriumot is, általános meglepetést keltett azokban a körökben, amelyek a magyarországi gyógyfürdők fellendítésének kérdését szívükön viselik és napirenden tartják. A Rácfürdő vízének gyógyhatását már régtől fogva, századok óta ismerik s a fürdő látogatottsága, amely évről-évre mind-

sége e mellé a féltve őrzött forrásterület mellé és részben magán a forrásterületen akarta felépíteni Budapest legmodernebb városrészét és ezzel méltó keretbe akarta helyezni a gellérthegyi forrásmedencét, amelynek déli végében terül el a legifjabb Budapest, a Lágymányos és északi végében épült volna fel a modern belváros, a Tabán. A Tabánkérdése a háború következtében mindeidig nem nyerhetett megoldást, mert az a finánciális probléma, amely a Tabán felépítésével a főváros vezetősége elé meredezik, a mai viszonyok közt teljes-séggel megoldhatatlan. Hiszen a Tabán megépítése legalább 100 millió pengős

teg is fog idejönni, akinek az orvosok nem javallhatják a hegyi sétát. A szív-bajosok, a reumasok, a csuzos betegek nem járhatják majd a Gellérthegyet, vagy legalább is a kurájuk első idejében nem és ezek számára a tabáni sétányok nagy áldást fognak jelenteni. A véletlen sors tehát úgy hozza magával, hogy a Tabán fel nem építése talán egyenesen hasznára lesz a fővárosnak, mert a tabáni sétányokra a gellérthegyi forrásmedencének feltétlen szüksége van és sehol a világon nem lesz olyan fürdőhely, ahol a fürdőzők közvetlen a fürdő mellett síkföldi, illetve lankás és hegyi sétányokat is találhatnak. A fel nem épi-

jobban megközelíti a félmillió fürdőzőnek a számát, igazolja a legjobban, hogy a nagyközönség ismeri és egymásnak ajánlja a Rácfürdő vizét. A balneológusok körében is ismert volt a víznek kitűnő összetétele és nagyfokú gyógyhatása, rádiumemanációját Weszelszky Gyula professzor, a budapesti tudományegyetem rádiumintézetének kiváló igazgatója is már régen megállapította és megmérte, azt azonban, hogy a Rácfürdő hőforrásai thoriumot és rádiumot is tartalmaznak, azt csak most állapította meg a világ leghíresebb rádiumszakértője, Mache professzor.

A gellérthegyi forrásmedence vízének ismerete századokra nyulik vissza. A ma is létező török fürdőmedencék az igazolásai annak, hogy már a törökök jól ismerték a gellérthegyi forrásmedence vizeit, a Rácfürdő pedig még a török időkkel megelőzően is, már Mátyás király korában is ismert fürdő volt, amiről a mai létező és épségben megtartott Mátyás korabeli Mátyás-medence tanuskodik. A régi térképeken a Rácfürdő Mátyás-medencéje „thermae regiae”, királyi fürdők névvel szerepel s a Mátyás a b... az egyedüli mátyáskorabeli.

Budapestben, amelyet teljes épséggel átmenteni a mai időkig. Ernszt... megtartották a Mátyás-medencé... Rácfürdő egy másik forrása f... a ma is létező török medencét... folyamán ez a két medence... kapcsolódott bele abba az ép... amely ma a Rácfürdő neve... retes. Nemsokára ötven éve... hogy a főváros régi vezetősége... a Rácfürdő és a gellértheg... medence rendkívüli jelentőség... főváros fejlődése, mint a nem... sága szempontjából. Ezért a... forrásmedencét már 1899-ben... védett forrásterületnek jelente... szűkebb védőterület — min... ábrázolja — magában foglalja... fürdőt, a Rudas-fürdő és a G... forrásvidékét, a tágabb védőter... az egyik oldalon a Lánchidig... lon a kelenföldi pályaudvar... egyetemen túl terjed a Duna... hogy lábának keleti oldala költ... Ötven évvel ezelőtt, amikor még se rádiumról, se rádiumári...

még se rádiumról, se rádiumári, nem tudott, a régi városvezetés nyára csak a maga ösztönny Gu engedve állapította meg... precizitással a fővárosi forrás... területét. Mintha csak megé... hogy ez az a terület, am... Budapestjének a maga fejlő... dagodásának lehetőségeit... tenie. Valami csodás mód... meg, hogy a főváros jövőjé... letre kell felépíteniök és... szükségesnek felruházni azo... nyas intézkedésekkel, amely... ják, hogy akár furrással, a... kutatásokkal, akár pedig itkár, a... mértéken tulmenő mélység... kezésekkel a forrásterület... nak ezt a féltett kincset gróf... lehessen. Féltve őrködik... hetetlensége fölött a mitalos... bányakapitányság ma is és... izben gátolt meg olyan... leteket, amelyek a fő... kincset esetleg veszélyezte... A háborút megelőzően

tőkét igényelne és ezt a tőkét ma erre a célra megkapni lehetetlen lenne. A helyzet pedig az, hogy finánciális tekintetben is a lehetőségek nem sok reményt nyújtanak a javulásra s a helyzet egy ékkora építési tőkének megszerzése tekintetében csak rosszabbodhatik.

Belátható időn belül a Tabán felépítését keresztülvinni nem lehet és ezért helyeseljük a Közmunkatanácsnak azt a tervét, hogy a Tabán építésétől a főváros hosszú ideig tekintsen el, ezzel szemben azonban parkozzák a Tabánt és legfeljebb egy-két-három, a régi török idők-ből származó és valóban festői szépségű régi épületet tartsanak meg kis ligetek-kel környezve. A Közmunkatanácsnak ez a terve már csak azért is rendkívül egészséges elgondolás, mert hiszen ma-holnap talán mégis csak sikerülni fog ebből a városból fürdővárost, sőt rádiumos gyógyfürdővárost csinálni, amelyet a betegek tizezrei és százazrei fognak felkeresni. A betegek egy részének a Gellérthegy tiszta és üdítő magaslati sétányaira van szüksége, de sok olyan be-

tett Tabán tehát ebből a szempontból valóságos szerencse s a leghelyesebb lenne annak beépítését teljesen elejteni. Ezzel szemben a Tabánban kellene folytatni azt a gyönyörű hortikulturát, amely a Gellérthegyen keresztül annak déli oldalára nyulva, ott még délszaki növények létesítésére is lehetőséget ad.

A térképen feltüntetett forrásövezet a főváros és a nemzet gazdagodásának fellegvára. Ennek világvárosi fellendítésére és felvirágoztatására tehát minden lehetőség megvan és azok után a nagyértékű megállapítások és kijelentések után, amelyeket Mache professzortól hallottunk, elérkezett az ideje annak, hogy az illetékesek összedüljenek és végre megkeressék a lehetőséget annak, hogy ezt a forráskincset, amelyet már századok-al ezelőtt ismertek és ötven évvel ezelőtt már törvényes védelem alá helyeztek, miképpen és milyen eszközökkel lehetne olyképpen kiaknázni, hogy az a főváros polgársága jólétének és a nemzet gazdagodásának legbiztosabb eszkö-zévé lehessen.